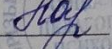

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
соціальної педагогіки та психології

О. В. Пономаренко
(ініціали та прізвище)

« »   2024 р.

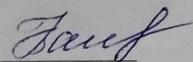
ЛОГОПЕДІЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки бакалаврів
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності «Спеціальна освіта»
спеціалізації 016.01 Логопедія
освітньо-професійна програма «Логопедія»

Укладач: Соха Н. В. ст. викладач кафедри соціальної педагогіки та спеціальної освіти

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціальної
педагогіки та спеціальної освіти

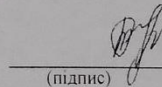
Протокол № 8 від «23» січня 2024 р.
Завідувач кафедри соціальної
педагогіки та спеціальної освіти

Н. В. Заверико

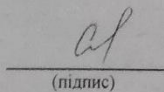
Ухвалено науково-методичною радою
факультету СПП

Протокол № 6 від «24» січня 2024 р.
Голова науково-методичної ради
факультету соціальної педагогіки та
психології

Т. В. Турбар
(ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньої програми

(підпис)

Т. Г. Соловйова
(ініціали, прізвище)

Запоріжжя 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціальної педагогіки
та психології

_____ О.В. Пономаренко
« _____ » _____ 2021

ЛОГОПЕДІЯ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 016 «Спеціальна освіта»
спеціалізації 016.01 – Логопедія
освітньо-професійна програма – Логопедія

Укладач: Соха Н.В. ст. викладач кафедри соціальної педагогіки та спеціальної освіти

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціальної педагогіки
та спеціальної освіти

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 202_ р.
Завідувач кафедри соціальної педагогіки та
спеціальної освіти

_____ Н.В. Заверико

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціальної педагогіки та
психології

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 202_ р.
Голова науково-методичної ради
факультету соціальної педагогіки та
психології

_____ І.В. Козич

Погоджено
з навчально-методичним відділом

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 01 – «Освіта/Педагогіка»	Кількість кредитів – 3	Обов'язкова	
		Цикл дисциплін Цикл професійної підготовки спеціальності	
Спеціальність 016 – «Спеціальна освіта»	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
Спеціалізація 016.01 – Логопедія		6 -й	6 -й
Освітньо-професійна програма Логопедія	Змістових модулів – 4	Лекції	
		24 год.	.
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 8	Лабораторні	
		24 год.	
		Самостійна робота	
		48 год.	
		Вид підсумкового семестрового контролю:	
		екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу «Логопедія» є формування у студентів комплексних знань та навичок для ефективної логопедичної роботи з дітьми, що мають різноманітні особливості розвитку, зокрема з особами з інтелектуальними порушеннями, ЗПР, РАС, сенсорними порушеннями, порушеннями опорно-рухового апарату.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Логопедія» є:

1. Ознайомлення з особливостями мовленнєвого розвитку та порушеннями у дітей з загальним психічним розвитком (ЗПР).
2. Вивчення методів діагностики та корекції мовленнєвих порушень у дітей з ЗПР.
3. Розробка індивідуальних корекційних програм для дітей з ЗПР.
4. Вивчення характеристик розладів аутистичного спектра (РАС) та їх впливу на мовленнєвий розвиток.
5. Розуміння специфіки мовлення та комунікаційних потреб осіб з РАС.
6. Освоєння методів оцінки мовленнєвих та комунікативних навичок у осіб з РАС.
7. Навчання технікам ефективного спілкування та взаємодії з особами з РАС.
8. Розробка та реалізація програм корекції та розвитку мовлення для осіб з РАС.

9. Застосування специфічних методик та підходів для роботи з мовленнєвими особливостями РАС.
10. Вивчення особливостей мовленнєвого розвитку у дітей із дитячим церебральним паралічем (ДЦП).
11. Розробка методик корекції мовленнєвих порушень у дітей з ДЦП.
12. Розуміння важливості міжфахової взаємодії у роботі з дітьми з ДЦП.
13. Навчання ефективного співробітництва з іншими фахівцями для комплексної підтримки дітей з ДЦП.
14. Освоєння технік і методів роботи з дітьми, які мають порушення слуху.
15. Розробка спеціальних програм для розвитку мовлення та комунікації у дітей із порушеннями слуху.
16. Вивчення впливу порушень зору на мовленнєвий розвиток.
17. Розробка та застосування адаптованих методик для розвитку мовленнєвих навичок у дітей із порушеннями зору.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
<p>Результати навчання:</p> <p>РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації - логопедія, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.</p> <p>РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.</p> <p>РН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного, зокрема мовленнєвого розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.</p> <p>РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями мовленнєвого розвитку з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.</p> <p>РН8. Організувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку, діагностико-консультативну діяльність.</p> <p>РН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.</p>	<p>Методи навчання:</p> <p>Лекції (у тому числі в умовах дистанційного навчання): проблемно-інформаційно-візуалізаційні; партнерська взаємодія, спрямована на спільний пошук логіки розв'язання проблеми, побудову загальної схеми її розв'язання (кумуляція ідей, гіпотез, засобів розв'язання) з метою обґрунтування доказових суджень, аргументів щодо визначення нейрофізіологічного механізму порушення, використання прийомів критичного аналізу, порівняння патологічних проявів у контексті різних форм.</p> <p>Практичні заняття (у тому числі, в умовах дистанційного навчання): навчальні задачі (конкретні випадки діагностування і визначення стратегій</p>

<p>PH11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями мовленнєвого розвитку.</p> <p>PH12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями мовленнєвого розвитку.</p> <p>PH15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.</p> <p>PH16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.</p> <p>PH17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.</p> <p>PH19. Володіти основними принципами, правилами, прийомами і формами суб'єкт-суб'єктної комунікації.</p> <p>PH20. Застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.</p> <p>PH21. Працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку в різних типах закладів</p>	<p>подолання різних форм порушень мовлення та демонстрація відео з практичного досвіду викладача).</p> <p>Самостійна робота: репродуктивні (заповнення схем, таблиць, що вимагають осмислення, запам'ятовування і простого відтворення раніше отриманих знань), реконструктивні (доповнення лекцій викладача, складання планів, конспектів проаналізованих джерел з теми), евристичні (вирішення проблемних завдань, отримання нової інформації, її структурування і використання в нових ситуаціях) з використанням освітньої платформи Moodle.</p>
<p style="text-align: center;">Компетентності:</p> <p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p> <p>СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями мовленнєвого розвитку.</p> <p>СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з порушеннями мовленнєвого розвитку, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.</p> <p>СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з інвалідністю, в тому числі, і з порушеннями мовленнєвого розвитку в різних типах закладів.</p>	<p>Контрольні заходи:</p> <p>Поточний контроль: оцінювання усних і письмових відповідей (за результатами індивідуального, фронтального опитування, виконання тестів); творчих робіт у вигляді презентацій, різноманітних видів наочності.</p> <p>Модульний контроль: оцінювання результатів виконання тестів.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль – екзамен.</p>

<p>СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.</p> <p>СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.</p> <p>СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.</p> <p>СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.</p> <p>СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p> <p>СК-19. Здатність до проектування індивідуальних траєкторій розвитку, соціальної адаптації та інтеграції осіб з порушеннями мовлення, відповідно до результатів психолого-педагогічної та логопедичної діагностики</p> <p>СК-20. Здатність доцільно добирати та застосовувати логопедичні технології для корекції мовленнєвого розвитку осіб з різними нозологіями з урахуванням соціально-педагогічного контексту.</p>	
--	--

Міждисциплінарні зв'язки. Проблематика курсу «Логопедія» пов'язана з курсами «Технології спеціальної та інклюзивної освіти», «Неврологічні основи логопедії», «Спеціальна педагогіка», «Спеціальна психологія», «Діагностика мовленнєвих порушень з логопропедевтикою», «Корекційна психопедагогіка».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Особливості логопедичної роботи з особами з інтелектуальними порушеннями

Тема 1.1. Особливості логопедичної роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями.

Загальна характеристика порушення мовлення у дітей з ІІ. Порушення фонетичної сторони мовлення у школярів з ІІ та логопедична робота з їх подолання. Порушення лексики у школярів з ІІ та особливості логопедичної роботи з її розвитку. Порушення граматичної будови мовлення у дітей з ІІ і логопедична робота з корекції порушень граматичного ладу мовлення. Порушення зв'язного мовлення у дітей з ІІ і логопедична робота над його розвитком. Особливості порушень писемного мовлення і його корекція у дітей з ІІ.

Тема 1.2. Особливості логопедичної роботи з дітьми із ЗПР.

Структура дефекту у дітей із затримкою психічного розвитку (мовленнєва та немовленнєва симптоматика). Характеристика мовленнєвого розвитку дітей із ЗПР. Методика логопедичного обстеження дітей із ЗПР. Особливості організації та проведення логопедичної роботи з дітьми із ЗПР. Формування читання і письма при ЗПР.

Змістовий модуль 2. Особливості логопедичної роботи з особами з розладами аутистичного спектру

Тема 2.1. Поняття про аутизм та аутистичні порушення.

Історичний аспект дослідження аутизму. Поняття про аутизм та аутистичні порушення. Диференційна діагностика дітей з аутистичними порушеннями. Психолого-педагогічна характеристика груп дітей з аутистичними порушеннями з різним ступенем вираженості афективної патології.

Тема 2.2. Засоби встановлення емоційного контакту з дітьми із аутистичними порушеннями.

Особливості організації емоційного контакту та співробітництва з дітьми із аутистичними порушеннями з різним рівнем афективної патології. Формування активного і осмисленого ставлення до оточуючих. Попередження негативних емоційних проявів дитини при формуванні контакту з нею. Вимоги до організації режиму роботи з дитиною із аутистичними порушеннями в період підготовки до навчання та вступу до школи. Навчання дітей з аутистичними порушеннями комунікативним навичкам. Формування стереотипів як необхідний етап розвитку діяльності дитини з аутистичними порушеннями, попередження надмірного їх закріплення. Прийоми розвитку ігрової та продуктивної діяльності дітей з аутистичними порушеннями.

Тема 2.3. Методика логопедичної роботи з дітьми із аутистичними порушеннями. Характеристика мовленнєвої діяльності та мовленнєвої активності дітей з аутистичними порушеннями. Розвиток уваги до мовлення оточуючих і контролю за своїм власним мовленням. Розвиток імпресивного і експресивного рівнів мовлення. Логотерапія як метод подолання розладів мовлення у дітей з аутистичними порушеннями. Прийоми навчання навичкам читання, письма дітей з аутистичними порушеннями. Мета та завдання логопедичних занять. Вимоги до перспективного планування логопедичної роботи. Фронтальна та індивідуальна робота з дітьми із аутистичними порушеннями. Комплексний підхід до логопедичної роботи з дітьми із аутистичними порушеннями. Лікувально-оздоровча і психолого-педагогічна робота з дітьми із аутистичними порушеннями. Організаційні вимоги, необхідні для ефективного проведення корекційно-розвивальної роботи: лікувальний режим життя, обладнання розвиваючого середовища, засоби попередження або зменшення негативних поведінкових реакцій.

Змістовий модуль 3. Особливості логопедичної роботи з особами з порушеннями опорно рухового апарату

Тема 3.1. Структура дефекту про ДЦП.

Психолого-педагогічна характеристика дітей із ДЦП. Структура дефекту у дітей із ДЦП (мовленнєва та немовленнєва симптоматика). Розвиток мовлення і мислення у дітей із ДЦП. Дизартрія при ДЦП. Дизартрія при спастичній формі ДЦП. Дизартрія при гіперкінетичній формі ДЦП.

Тема 3.2. Особливості логопедичної роботи з особами з ДЦП.

Особливості обстеження дітей із ДЦП. Виявлення структури мовленнєвого порушення: обстеження імпресивного мовлення; обстеження експресивного мовлення (фонетико-фонематичної, лексико-граматичної сторони, зв'язного мовлення); логопедичний висновок.

Тема 3.3. Методики логопедичної корекції мовлення осіб з ДЦП.

Зміст, основні напрямки та методи корекційно-логопедичного впливу при подоланні мовленнєвих порушень в осіб із ДЦП. Методика усунення порушень мовлення в осіб з ДЦП Вестлайка та Разерфорда.

Змістовий модуль 4. Особливості логопедичної роботи з особами з порушеннями слуху та зору

Тема 4.1. Особливості логопедичної роботи з дітьми із порушеннями слуху.
Фонетико-фонематичні порушення в осіб з порушеннями слуху. Особливості порушень лексичної сторони мовлення осіб з туговухістю. Особливості граматичної будови мовлення осіб з туговухістю. Особливості логопедичного обстеження осіб з слабозорістю.

Тема 4.2. Особливості логопедичної роботи з дітьми із порушеннями зору.
Зміст логопедичної роботи з дітьми, що мають глибокі порушення зору. Методика логопедичного обстеження осіб із сліпотою і слабозорістю, що мають порушення мовлення.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття, год		Практичні		о/д ф.	з/дист ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
			о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	15	6	2		4		9		5	10	15
2	15	6	2		4		9		5	10	15
3	15	6	2		4		9		5	10	15
4	15	6	2		6		9		5	10	15
Усього за змістові модулі	90	42	14		28				20	40	60
Підсумковий семестровий контроль екзамен	30										40
Загалом					90					100	

5. Теми лекційних занять

№ змістовог о модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Тема 1.1. Особливості логопедичної роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями. Тема 1.2. Особливості логопедичної роботи з дітьми із ЗПР.	6	
2	Тема 2.1. Поняття про аутизм та аутистичні порушення. Тема 2.2. Засоби встановлення емоційного контакту з дітьми із аутистичними порушеннями. Тема 2.3. Методика логопедичної роботи з дітьми із аутистичними порушеннями.	6	
3	Тема 3.1. Структура дефекту про ДЦП. Тема 3.2. Особливості логопедичної роботи з особами з ДЦП. Тема 3.3. Методики логопедичної корекції мовлення осіб з ДЦП.	6	
4	Тема 4.1. Особливості логопедичної роботи з дітьми із порушеннями слуху. Тема 4.2. Особливості логопедичної роботи з дітьми із порушеннями зору.	6	
Разом		24	

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Тема 1.1. Особливості логопедичної роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями. Тема 1.2. Особливості логопедичної роботи з дітьми із ЗПР.	6	
2	Тема 2.1. Поняття про аутизм та аутистичні порушення. Тема 2.2. Засоби встановлення емоційного контакту з дітьми із аутистичними порушеннями. Тема 2.3. Методика логопедичної роботи з дітьми із аутистичними порушеннями.	6	
3	Тема 3.1. Структура дефекту про ДЦП. Тема 3.2. Особливості логопедичної роботи з особами з ДЦП. Тема 3.3. Методики логопедичної корекції мовлення осіб з ДЦП.	6	
4	Тема 4.1. Особливості логопедичної роботи з дітьми із порушеннями слуху. Тема 4.2. Особливості логопедичної роботи з дітьми із порушеннями зору.	6	
Разом		24	

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Теоретичне завдання – тестування.	<p>Питання для підготовки:</p> <p>Загальна характеристика порушення мовлення у дітей з ПП. Порушення фонетичної сторони мовлення у школярів з ПП та логопедична робота з їх подолання. Порушення лексики у школярів з ПП та особливості логопедичної роботи з її розвитку. Порушення граматичної будови мовлення у дітей з ПП і логопедична робота з корекції порушень граматичного ладу мовлення. Порушення зв'язного мовлення у дітей з ПП і логопедична робота над його розвитком. Особливості порушень писемного мовлення і його корекція у дітей з ПП.</p> <p>Структура дефекту у дітей із затримкою психічного розвитку (мовленнєва та немовленнєва симптоматика). Характеристика мовленнєвого розвитку дітей із ЗПР. Методика логопедичного обстеження дітей із ЗПР. Особливості організації та проведення логопедичної роботи з дітьми із ЗПР. Формування читання і письма при ЗПР.</p>	Тестування передбачає надання відповідей на 10 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів.	5
	Практичне завдання – Аналіз мовленнєвих порушень та розробка корекційних вправ для дітей з інтелектуальними порушеннями та затримкою психічного розвитку.	<p>Вимоги до виконання та оформлення:</p> <p>Підготувати комплексну таблицю, де буде відображено:</p> <p>1. Аналіз мовленнєвих порушень:</p> <p>Підготовка таблиці мовленнєвих порушень:</p> <p>Створіть таблицю, що містить такі категорії порушень: фонетичні, лексичні, граматичні, зв'язне мовлення, письмо.</p> <p>Для кожної категорії опишіть характерні приклади порушень.</p> <p>2. Розробка корекційного плану:</p>	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: Якісний аналіз мовленнєвих порушень (2 бали): Детальний та точний аналіз кожної категорії порушень у таблиці. Надання конкретних прикладів для кожного типу порушень.	10

		<p>Створення плану корекції для кожного типу порушень: Розробіть схему, включаючи цілі, методи, прийоми корекції, та оцінку їхньої ефективності.</p> <p>3. Логопедичне обстеження та корекція: Підготовка детального плану обстеження: Розробіть план для виявлення мовленнєвих та немовленнєвих порушень у дітей з ІІ та ЗІІР. Методичні рекомендації для логопедичної роботи: Опишіть, як організувати та провести логопедичні заняття, особливо з акцентом на розвиток навичок читання та письма.</p> <p>4. Практичне завдання: Розробка та демонстрація вправ: Виберіть або створіть вправи для розвитку кожного аспекту мовлення. Вправи мають бути адаптовані до потреб дітей з інтелектуальними порушеннями та ЗІІР. Проведіть демонстрацію однієї з вправ, обґрунтуйте, чому вона була обрана, та як вона допоможе дітям.</p>	<p>Розробка корекційного плану (3 бали): Чітке визначення цілей, методів та прийомів корекції для кожного типу порушень. Включення стратегій оцінки ефективності корекційних заходів. Детальне планування логопедичного обстеження (2 бали): Застосування різноманітних інструментів та методик для виявлення мовленнєвих та немовленнєвих порушень. Комплексний підхід до оцінки мовленнєвого статусу. Методичні рекомендації для логопедичної роботи (1 бал): Чіткі та обґрунтовані рекомендації для ефективної організації та проведення логопедичних занять. Практичне завдання - вправи та їх демонстрація (2 бали): Креативний підхід до вибору та розробки вправ для розвитку мовлення. Ефективна демонстрація вправи з чітким аргументуванням її вибору та обговоренням очікуваного впливу на мовленнєвий розвиток.</p>	
Усього за ЗМ 1 контр.	2			15

заходів				
2	Теоретичне завдання – тестування.	<p>Питання для підготовки: Історія дослідження аутизму, його визначення та характеристика. Диференційна діагностика аутистичних порушень. Психолого-педагогічні особливості дітей з аутизмом. Організація емоційного контакту та співпраці з дітьми з аутизмом, у тому числі з різними рівнями афективних порушень. Методи формування активного ставлення до навколишнього середовища, попередження негативних емоцій. Підготовка дітей з аутизмом до шкільного навчання, розвиток комунікативних навичок. Робота над стереотипами та ігровою діяльністю. Розвиток мовленнєвих навичок у дітей з аутизмом, логотерапія, розвиток читання та письма. Організація логопедичної роботи, фронтальна та індивідуальна робота, комплексний підхід. Організаційні аспекти ефективної корекційно-розвиваючої роботи з дітьми з аутизмом.</p>	Тестування передбачає надання відповідей на 10 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів.	5
	<p>Практичне завдання: Аналіз мовленнєвих порушень та розробка корекційних вправ для осіб з РАС.</p>	<p>Вимоги до виконання та оформлення: Підготувати комплексну таблицю, де буде відображено: 1. Схема Організації Емоційного Контакту: Розробіть структуровану схему, яка показує кроки організації емоційного контакту та співпраці з дітьми з аутизмом, включаючи техніки та підходи для різних рівнів афективних порушень. 2. Таблиця Методів Формування Активного Ставлення: Створіть таблицю з методами та техніками, які сприяють формуванню активного ставлення дітей з аутизмом до навколишнього середовища, а також стратегіями попередження негативних емоцій. 3. План Підготовки до Шкільного Навчання: Розробіть структурований план, що включає етапи підготовки дітей з аутизмом до шкільного навчання та</p>	<p>Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: Глибоке розуміння теми (максимум 2 бали): За показ детального розуміння аутизму, його впливу на мовленнєвий та емоційний розвиток, а також вміння інтегрувати ці знання в розробку матеріалів. Якість та організація матеріалу (максимум 2 бали): За чітку організацію і структурованість виконаних завдань, включаючи таблиці, схеми та інфографіки, з</p>	10

		<p>розвитку комунікативних навичок.</p> <p>4. Візуалізація Роботи над Стереотипами: Створіть інфографіку або схему, що демонструє методи роботи над стереотипами та ігровою діяльністю у дітей з аутизмом.</p> <p>5. Схема Розвитку Мовленнєвих Навичок (продовження): Включіть в схему етапи та методи логотерапії, підходи до розвитку читання та письма, а також засоби вдосконалення мовленнєвого сприйняття та виразності.</p> <p>6. Організація Логопедичної Роботи: Розробіть діаграму або таблицю, що відображає структуру логопедичної роботи, включаючи фронтальну та індивідуальну роботу, а також вказівки щодо комплексного підходу.</p> <p>7. План Ефективної Корекційно-Розвиваючої Роботи: Створіть план, який описує організаційні аспекти корекційно-розвиваючої роботи з дітьми з аутизмом, включаючи стратегії, техніки та координацію з іншими фахівцями.</p>	<p>легкістю для розуміння та використання.</p> <p>Оригінальність та творчий підхід (максимум 2 бали): За демонстрацію оригінальності та креативності у підходах до візуалізації інформації, включаючи інноваційні методи представлення складних концепцій.</p> <p>Практичне застосування знань (максимум 2 бали): За здатність застосувати теоретичні знання на практиці, особливо у створенні реалістичних планів і стратегій для роботи з дітьми з аутизмом.</p> <p>Аналітичні та дослідницькі навички (максимум 2 бали): За глибокий аналіз і обґрунтування вибору методів, технік, і підходів, що відображаються у створених матеріалах.ритеріями:</p>	
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2			15
3	Теоретичне завдання – тестування.	<p>Питання для підготовки: Психолого-педагогічна характеристика дітей із ДЦП. Структура дефекту у дітей із ДЦП (мовленнева та немовленнева симптоматика). Розвиток мовлення і мислення у дітей із ДЦП. Дизартрія при ДЦП. Дизартрія при спастичній формі ДЦП. Дизартрія при гіперкінетичній формі ДЦП.</p>	<p>Тестування передбачає надання відповідей на 10 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів.</p>	5

		<p>Особливості обстеження дітей із ДЦП. Виявлення структури мовленнєвого порушення: обстеження імпресивного мовлення; обстеження експресивного мовлення (фонетико-фонематичної, лексико-граматичної сторони, зв'язного мовлення); логопедичний висновок.</p> <p>Зміст, основні напрямки та методи корекційно-логопедичного впливу при подоланні мовленнєвих порушень в осіб із ДЦП. Методика усунення порушень мовлення в осіб з ДЦП Вестлайка та Разерфорда.</p>		
	<p>Практичне завдання: Дослідити та розробити комплексний підхід до корекції мовленнєвих порушень у дітей з дитячим церебральним паралічем (ДЦП).</p>	<p>Вимоги до виконання та оформлення: Дослідити та розробити комплексний підхід до корекції мовленнєвих порушень у дітей з дитячим церебральним паралічем (ДЦП). Аналіз психолого-педагогічної характеристики дітей з ДЦП: Опишіть основні психологічні та педагогічні аспекти, які слід враховувати при роботі з дітьми з ДЦП. Зібрати інформацію про різні форми ДЦП (спастичну, гіперкінетичну тощо) та їх вплив на мовленнєвий розвиток. Обстеження мовлення дитини з ДЦП: Розробіть план обстеження імпресивного та експресивного мовлення. Визначте ключові аспекти для оцінки: фонетико-фонематичні, лексико-граматичні та зв'язне мовлення. Розробка корекційного плану: На основі результатів обстеження розробіть індивідуальний план корекційно-логопедичного впливу. Включіть конкретні методики та прийоми для усунення виявлених порушень, зокрема методику Вестлайка та Разерфорда. Практична реалізація: Проведіть демонстраційне заняття, використовуючи одну з вибраних методик корекції. Поясніть, чому ця методика є ефективною для</p>	<p>Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: Глибоке розуміння теми (2 бали): Ясне та всебічне розуміння психолого-педагогічних аспектів, пов'язаних з ДЦП, і їх впливу на мовленнєвий розвиток. Якісний аналіз мовленнєвих порушень (2 бали): Детальний аналіз імпресивного та експресивного мовлення, включаючи всі аспекти мовленнєвої діяльності. Ретельно розроблений корекційний план (2 бали): Чітко визначені цілі, методики та прийоми корекції, зорієнтовані на конкретні потреби дітей з ДЦП. Ефективне використання методик (2 бали): Застосування перевірених</p>	<p>10</p>

		конкретного типу порушень мовлення, виявлених у дитини з ДЦП.	методик, таких як методика Вестлайка та Разерфорда, адаптованих до індивідуальних потреб дитини. Практична демонстрація (2 бали): Успішне проведення демонстраційного заняття, що відображає розуміння та вміння застосувати вибрані методики.	
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	2			15
4	Теоретичне завдання – тестування.	Питання для підготовки: Фонетико-фонематичні порушення в осіб з порушеннями слуху. Особливості порушень лексичної сторони мовлення осіб з туговухістю. Особливості граматичної будови мовлення слабчуючих дітей. Особливості логопедичного обстеження осіб з слабозорістю. Зміст логопедичної роботи з дітьми, що мають глибокі порушення зору. Методика логопедичного обстеження осіб із сліпотю і слабозорістю, що мають порушення мовлення.	Тестування передбачає надання відповідей на 10 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів.	5
	Практичне завдання: Схема «Логопедична робота з особами з порушеннями слуху та зору».	Вимоги до виконання та оформлення: Аналіз мовленнєвих порушень: Створіть таблицю для аналізу фонетико-фонематичних, лексичних та граматичних порушень у осіб з порушеннями слуху (таких як туговухість, слабочуття) та осіб з порушеннями зору (таких як слабозорість, сліпота). Для кожної категорії порушень вкажіть типові приклади та методи їх корекції. Розробка плану обстеження та корекції: Сформулюйте план логопедичного обстеження для кожної групи осіб (з порушеннями слуху та зору), враховуючи їхні специфічні потреби.	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: Глибоке розуміння проблематики (до 3 балів): Показати глибоке розуміння специфіки мовленнєвих порушень у осіб з порушеннями слуху та зору, а також знання методів їх корекції. Якість аналізу (до 2 балів): Забезпечити детальний та	10

		<p>Розробіть методичні рекомендації для організації логопедичної роботи з цими групами, з акцентом на специфіці виявлення і корекції мовленнєвих порушень.</p> <p>Практичне виконання: Виберіть один з аспектів мовленнєвих порушень (фонетика, лексика або граматики) для осіб з порушеннями слуху або зору. Розробіть та продемонструйте практичну вправу, призначену для корекції обраного порушення. Обґрунтуйте вибір вправи та очікувані результати. Формат здачі: Таблиця з аналізом мовленнєвих порушень. Письмовий план обстеження та корекції. Відеозапис або письмовий опис демонстрації вправи з обґрунтуванням.</p>	<p>точний аналіз мовленнєвих порушень, використовуючи таблицю для чіткого представлення інформації. Практична реалізація (до 3 балів): Ефективно розробити та продемонструвати практичну вправу, вибрану для корекції вказаних порушень, з чітким обґрунтуванням її вибору та очікуваного результату. Комплексність підходу (до 2 балів): Показати комплексний підхід у плануванні обстеження та корекції, включаючи методичні рекомендації для організації логопедичної роботи. Загалом оцінка буде базуватися на якості аналітичної роботи, ретельності підготовки та ефективності демонстрації практичної вправи.</p>	
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2			15
Усього за змістові модулі контр. заходів	8			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Теоретичне завдання: тестування	Питання для підготовки: Перелік питань викладений у розділі Підсумковий контроль на платформі СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16542	<i>Тестування передбачає надання відповідей на 40 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів</i>	20
	Практичне завдання	Творче завдання передбачає підбір логопедичної корекції відповідно ситуації – порушення мовлення при ІІ, ЗПР, РАС, ДЦП та сенсорними порушеннями. Ситуації пропонуються у білетах під час екзамену. Тривалість підготовки до відповіді 20 хв.	<i>Максимальна кількість балів – 20, які нараховуються за виконання таких частин роботи: - визначення напрямків роботи – 5 б.; - правильне визначення мети та завдань діагностики – 5 б.; -логічність, послідовність викладення матеріалу – 3 б.; - наведення прикладів корекційних вправ корекційних – 7 б.</i>	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Логопедія. Підручник / За ред. М.К.Шеремет. Вид. 5-те, перероблене та доповнене. Київ : Слово, 2019. 672 с.
2. Хрестоматія з логопедії. Навчальний посібник / укл. Федоренко С.В., Марченко І.С. Київ : Видавництво «Книга-плюс», 2019. 496 с.
3. Базима Н. В. Розвиток мовлення дітей з аутизмом. Харків: «Кенгуру», 2018. 144 с.
4. Синьов В. М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: в 2 ч. Київ : Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2007. 238 с.

Додаткова:

1. Боряк О. В. До питання логопедичної роботи з дітьми з порушеннями інтелектуального розвитку. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19: Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. 2014. Вип. 27. С. 31–37.
2. Вороніна Т., Стеценко І., Мосієнко М. Логопедична робота у дитячому садку. Київ: Шкільний світ, 2011. 120 с.
3. Галущенко В. І., Сергейкіна І. А. Сучасні методи та технології логопедичної роботи з дітьми з ДЦП. *The 5th International scientific and practical conference «Scientific projects on improving the environment»* (October 17–20, 2023). 2023. 139 p.
4. Карпяк О. П., Горішна Н. М. Особливості сприймання і розуміння усного мовлення дітьми молодшого шкільного віку з розладами спектра аутизму. *Актуальні питання розвитку особистості: сучасність, інновації, перспективи* : збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науковопрактичної інтернет-конференції (м. Житомир, 25 квітня 2023 р.). 2023. С. 145.
5. Кобильченко В.В., Вавіна Л.С., Глущенко К.О. та ін. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями зору та слуху / за ред. Вавіної Л.С. Київ : Наук. світ, 2009. 168 с.
6. Матющенко І.М., Геращенко С.І. Особливості розвитку зв'язного мовлення у дітей з інтелектуальними порушеннями. URL : https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/41786/Matiushchenko_Herashchenko.pdf?sequence=1&isAllowed=y
7. Миронова С. П. Корекційна психопедагогіка. Олігофрено-педагогіка : підручник. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. 245 с.
8. Наволокова О. О., Боряк О. В. Мінімальна мозкова дисфункція та безмовленнєві діти дошкільного віку: діагностика, корекція в умовах воєнного стану. *Inclusion and Diversity*. 2023. №. 2. С. 31-37.
9. Особливості психолого-педагогічний супроводу дітей з помірною розумовою відсталістю в системі корекційно-розвивального навчання спеціального загальноосвітнього закладу / навчально-методичний посібник / авт.: О.В. Чеботарьова, Г.О. Блеч, І.В. Гладченко, С.В. Трикоз, А.В. Міненко та ін.: За наук. ред. О.В. Чеботарьової, І.В. Гладченко. Київ: ІСП НАПН України, 2016. 148 с.
10. Особливості розвитку дітей дошкільного віку з порушеннями зору: науково-методичний посібник / Вавіна Л. С., Гудим І. М., Кондратенко С. В., Довгопола К. С., Нафікова Л. А. Київ : Педагогічна думка, 2012. Частина І. 138 с.
11. Позмогова О. А., Кучерак І. В. Корекція порушень розвитку мовлення у дітей дошкільного віку з ДЦП засобами логоритміки. *Спеціальна освіта та соціальна інклюзія: виклики XXI століття*. 2023. С. 24.
12. Притиковська С.Д. Дослідження проявів аутичного спектру у дітей з сенсомоторною алалією. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*. 2016. Випуск 7. С. 327–339.
13. Реабілітація пацієнтів з захворюваннями нервової системи : навчально-методичний посібник для магістрів медицини IV курсу медичного факультету закладів вищої освіти III-IV рівня акредитації по спеціальності «Медицина» кваліфікації професійної «Лікар» / О. А. Козьолкін, І. В. Візір, М. В. Сікорська, О.В. Лапонов. Запоріжжя : ЗДМУ, 2019. 183 с

14. Соботович Є.Ф. Вибрані праці з логопедії. / укл. В.В.Тищенко, Є.Ю.Линдіна. Київ : «Видавничий дім Дмитра Бураго», 2015. 308 с.
15. Соха Н. В. Альтернативна та додаткова комунікація як сукупність засобів розвитку комунікативно-мовленнєвої компетентності дітей з ООП. Засоби і прийоми, які сприяють розвитку й комунікації педагогів та дітей з особливими освітніми потребами : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 30 січня – 12 березня 2023. Одеса: Видавничий дім «Гельвентика», 2023. С. 97-100.
16. Соха Н. В. Інформаційно-комунікативні технології в інклюзивному освітньому середовищі. Психолого-педагогічні передумови успішності функціонування особистості в інформаційному суспільстві. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної заочної конференції Дніпро: Журфонд, 2022. С. 202-204.
17. Соха Н. В., Вишняк І. І. МНЕМОТЕХНІКА В СУЧАСНІЙ ПРАКТИЦІ ЛОГОПЕДА. Спеціальна освіта та соціальна інклюзія: виклики XXI століття : матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції Запоріжжя: ЗНУ, 2021. № I С. 24-26. URL: https://www.znu.edu.ua/faculty/spp/nauka/zb__rnik_konf_25_11_21_znu.pdf.
18. Станецька Г. М. Особливості логопедичної допомоги дорослим з екстрапірамідною патологією: дис. канд. пед. наук : 13.00.03. Київ, 2021. 313 с.

Інформаційні джерела:

1. Анатомія кінцевого мозку, функції кори. URL: https://www.youtube.com/watch?v=0_uBSSdYrrU
2. Відновлення мовлення у пацієнтів з наслідками ураження нервової системи. URL: <https://rehab.kyiv.ua/vidnovlennya-movlennya-u-patsiyentiv-z-naslidkami-urazhennya-nervovoyi-sistemi/>
3. Логопед +. URL : <http://innagidkih.ucoz.com/>
4. Освітні ресурси Інтернету. Логопедія. URL : <https://sites.google.com/site/osvitnires/nauka/psihologia-te-pedagogika/logopedia>
5. Всеукраїнська асоціація батьків і фахівців спеціальної освіти та інклюзивного навчання. URL: <https://www.vabfsoin.biz.ua/vebinar>
6. Асоціація логопедів України. URL: <http://www.ua-speechtherapists.com/>
7. Асоціація сучасних логопедів «Рівновага». URL: <https://logopedu.in.ua/>
8. Рух. Освіта. Каталог курсів підвищення кваліфікації 2024 з напрямку Логопедія. URL: <https://ruh.com.ua/category/logopedia/>
- 9.